

а також на центральних елементах композиції, розробляється загальна структура розташування елементів на площині. Далі ведеться детальна розробка елементів композиції. При збереженні загальної структури композиції допускається свобода у вирішенні окремих центральних і додаткових елементів (риси оригіналу, імітовані в стилізованому творі, гіпертрофуються і отримують узагальнене тлумачення).

Стилізована композиція, виконана з будь-якого зразка і повторює до найдрібніших подробиць колірну гамму оригіналу, що відповідає вимогам колористичної культури.

На основі стилізованої композиції створюються власні композиції, які можуть не враховувати авторський стиль художника. Гармонія колірної гами відомих живописних творів використовується в цілях найбільш повного і всебічного пізнання естетичної цінності колористичних поєднань і допомагає створенню нових гармонійних поєднань.

На другому етапі трансформації студенти повинні знайти композиційне рішення (вибір величини зображення елементів); вміло ввести фон (якщо цього вимагає задум), який допоможе виразно показати кожен колір скопійованої гами в гармонійній єдності. Студент повинен проаналізувати і показати на практиці знання лінійно-конструктивного зображення пластики форм. Зображення, зазвичай, буває багатозначним за формальними характеристиками і допускає не одну інтерпретацію.

Процес трансформації ділиться на два підетапи. На першому підетапі виконується графічна замальовка композиції. Другий підетап передбачає безпосередню роботу з кольором. У процесі трансформації досягнення змін сприйняття однієї і тієї ж гами кольорів відбувається як за рахунок пластичної зміни композиції, так і за рахунок кількісної зміни співвідношення площ того чи іншого кольору даної гами. Виконуючи дане завдання, студенти вчаться правильно використовувати готові гармонізовані кольорові гами. Це важливий етап, на якому відбувається глибоке відчуття естетики кольору. Одночасно з цим відчуття і реакції на зміну кількісного співвідношення кольорів в одній і тій же гамі або підсилюють її, або руйнують, що значно ефективніше будь-яких інших методів.

Стилізація та трансформація – це пізнання і робота етапами, які роблять можливим прихід до цілісності композиції. Всі частини залишаються складовими процесу створення органічної єдності сприйняття цілого, де колір не руйнує, а посилює композицію. Створені в рамках даного завдання трансформації як лінійної форми, так і площі кольору одного щодо іншого, дозволяють зробити висновок про зміну виразності колірної гами. Оволодіння прийомами стилізації та трансформації складний багатоступеневий шлях, який повинен пройти кожен майбутній дизайнер.

Список використаної літератури

1. *Омельченко Г. В., Колосніченко М. В., Донченко С.В.* Аналіз розвитку методів дизайн-проекування. *Теорія та практика дизайну. Технічна естетика*. Вип. 8. 2015. С. 197-203.
2. *Свешников А. В.* Трансформация художественных элементов в структуре композиции // *Вестник славянских культур*. 2012. № 2. С. 92-97. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/transformatsiya-hudozhestvennyh-elementov-v-strukture-kompozitsii>.
3. *Вергунова Н. С.* Дефиниции принципов трансформации в промышленном дизайне *Вісник ХДАДМ*. 2015. № 7. С. 9-14.

Владислав ОДОКІЄНКО

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ В. Й. ЛЕВИЦЬКОГО В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ЗВО

Підняття обраної теми головним чином зумовлене потребою удосконалення освітнього процесу фізико-математичних факультетів ЗВО. Адже в сучасних умовах математика і вища математична освіта відіграють вагомий роль у підготовці майбутніх

спеціалістів. Водночас удосконалення зазначеного процесу впливатиме на формування певного рівня математичної культури, інтелектуального розвитку, формування наукового світогляду, розуміння сутності практичної спрямованості математичних дисциплін та ін. На наше глибоке переконання, удосконалення методики викладання математичних дисциплін у ЗВО повинне відбуватися завдяки: пошуку нових педагогічних технологій навчання математики; вдосконаленню змісту математичної підготовки фахівців; визначенню оптимальних методів, форм та педагогічних технологій математичної підготовки студентів; вдосконаленню форм та засобів індивідуального підходу до студентів та ін.

Вагомим засобом удосконалення освітнього процесу фізико-математичних факультетів ЗВО може стати також методологія В. Й. Левицького. Особливо це стосується формування математичної культури і термінологічної компетенції, які матимуть вплив на загальну професійну культуру майбутнього вчителя. Професор В. Й. Левицький вважав, що «хто переборе математичну символіку і вдумастся в глибокі царини математики, той відкриє в ній такий ідеальний світ і таку величну поезію, як у ніякій іншій науці» [4, с. 3]. Так, математична культура може вважатись інноваційною складовою професійної грамотності майбутнього вчителя математики та основою для формування і розвитку математичної культури здобувачів освіти. Структурними компонентами математичної культури особистості як професійного компонента професійної культури спеціаліста-математика є: математичні знання, виокремлення особистістю саме математичної ситуації серед загальної ситуації в довіллі, наявність належного рівня розвитку математичного мислення, використання всього спектру засобів математики, а також готовність до творчого саморозвитку та рефлексії [2, с. 8]. Безумовно, математична культура студентів фізико-математичних факультетів ЗВО є складною системою, що виникає як інтегративний результат взаємодії культур, який відображає наступні аспекти математичного розвитку особистості: знаннєву (формування математичних знань та розвиток на їх основі відповідних умінь), самоосвітню (ступінь розвитку отриманих математичних знань та умінь шляхом самоосвіти) і мовну (оволодіння математичною мовою і мовленням) культури. Математична культура включає такі складові: математичні знання та математичні вміння, які включають математичну самоосвіту і математичну мову. Неможливо не погодитись з тим, що математична культура майбутнього вчителя математики визначається не лише високим рівнем оволодіння математичними знаннями, вмінням використовувати їх на практиці, математичною мовою та мовленням, але й системою цінностей самого вчителя, його загальною світоглядною ерудицією та здатністю формувати власне математичну культуру в здобувачів освіти.

Формування математичної культури студентів фізико-математичних факультетів ЗВО є цілеспрямованим та організованим процесом, здійснюваним протягом всього періоду навчання, процесом оволодіння системою математичних знань, умінь та навичок; набуттям досвіду математичної, пізнавальної, комунікативної, творчої, емоційно-вольової, педагогічної діяльності, необхідних для успішного навчання, а також самостійного оволодіння новими математичними та професійними знаннями і вміннями. Процес формування математичної культури фізико-математичних факультетів ЗВО повинен включати наступні компоненти: формування відповідного рівня математичної освіти, формування математичного мислення, формування цілісного наукового світогляду, виховання стійкого інтересу до математики та виховання методичної культури.

Не менш важливою є термінологічна грамотність студентів фізико-математичних факультетів ЗВО. Завдяки використанню методології В. Й. Левицького уможливується формування вміння правильно застосовувати математичні терміни і набуття необхідних знань та відомостей з метою навчальної та подальшої професійної діяльності. Водночас

формуватиметься термінологічна компетенція, тобто вміння добирати терміни згідно з темою висловлювання, беручи до уваги відмінні риси паронімічних термінів, вміння не допускати заміни однієї термінологічної одиниці іншою, вміння вживати терміни згідно з їх визначенням, а також вміння розрізняти терміни та професіоналізми. При цьому удосконалення методики вивчення термінів дасть змогу якомога краще сформувати термінологічну грамотність здобувачів освіти. Таким чином, удосконалення освітнього процесу фізико-математичних факультетів ЗВО можливе за умови використання методології В. Й. Левицького.

Список використаної літератури

1. *Возняк Г.* Провідний математик: (В. Левицький) / Г. Возняк // Відродження. 1991. 11 квітня.
2. *Захарова Т. Г.* Формирование математической культуры в условиях профессиональной подготовки студентов ВУЗа: автореф. дис. ... к-та пед. наук: 13.00.08 / Гос. образов. уч-е высшего проф. образования «Саратовский государственный университет им. Н. Г. Чернышевского». Саратов, 2005. 24 с.
3. *Костовський О.* Спогад про математика Володимира Левицького / О. Костовський // Тернопілля'97: регіон. річник. Тернопіль, 1997. С. 494–495.
4. *Пілецький В. І.* Перший словник української фізичної термінології. Культура мови і культура в мові. Збірник наукових праць. К.: Навчально-методичний кабінет з вищої освіти Мінвузу УРСР, 1991. С. 24–30.
5. *Савчин О.* Про математика Володимира Левицького. Тернопіль вечірній. 1997. 26 груд. С. 3.
6. *Сулим Г.* Володимир Левицький як термінолог / Г. Сулим // Проблеми української термінології: збірник наукових праць учасників XII Міжнародної наукової конференції «Проблеми української термінології СловоСвіт 2012», Львів, 27–29 вересня 2012 року / Технічний комітет стандартизації науково-технічної термінології Міністерства економічного розвитку і торгівлі та Міністерства освіти і науки молоді та спорту України. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. С. 128–131.
7. *Хобзей П. К.* Основоположник математичної культури нашого народу / П. К. Хобзей // Аксіоми для нащадків. Українські імена у світовій науці: Зб. нарисів / Упоряд. і передм. О. К. Романчука. Л.: Львівська істор.-просвіт. організ. «Меморіал», 1992. С. 110–126.

Вікторія ОПАНАСЕНКО

ОСНОВНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО СВІТОГЛЯДУ П. ЗАГАЙКА

Відродження української національної культури неможливе без вивчення історико-педагогічної спадщини минулого. Усвідомлення історичного досвіду попередніх поколінь створює необхідні умови для органічного поєднання сучасних інноваційних ідей та кращих традицій вітчизняної педагогічної думки, що відкриває нові перспективи для подальшої розбудови педагогічної науки. Тому історико-педагогічні дослідження відіграють вагомий роль у процесі розвитку сучасної української системи освіти. Зокрема, увага науковців сьогодні зосереджена на вивченні спадщини видатних педагогів, що зробили вагомий внесок у розвиток вітчизняної системи освіти.

До плеяди таких педагогів належить Петро Кузьмич Загайко (1928–2013) – український учений-педагог, літературознавець, громадський діяч, педагогічну і громадсько-просвітницьку діяльність якого було присвячено відродженню українських культурних цінностей, утвердженню національної свідомості українців, розвитку української мови й літератури, вихованню громадян-патріотів України.

Формування й розвиток науково-педагогічного світогляду П. Загайка відбувалося на тлі суперечливих суспільно-політичних, соціально-економічних і соціокультурних трансформацій середини ХХ століття. Аналіз соціально-економічної та політичної ситуації в Україні в середині ХХ століття дає підстави стверджувати, що умови, які